

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Ghenadie Plămădeală,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Lilia Sîrbu, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 01 noiembrie 2021, în privința inculpatului

Ochișor Lilian xxxx.

<i>instanța de fond:</i>	<i>25.01.2019 – 10.04.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>21.05.2019 – 09.12.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>25.05.2020 – 26.01.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>18.03.2021 – 01.11.2021,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>18.01.2022 – 28.02.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 10 aprilie 2019, procesul penal în privința lui Ochișor Lilian, învinuit pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a fost încetat *deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală.*

Cheltuielile judiciare în sumă de 14.071 lei, pentru efectuarea și întocmirea rapoartelor de expertiză, au fost trecute în contul statului.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Ochișor Lilian, este învinuit că, la 03 ianuarie 2017, orele 17:37, fiind angajat în cadrul serviciului de pază particulară „Saturn Bercut-Group” SRL în funcție de șofer auto, a condus automobilul de serviciu „Dacia Logan”, n/î XXX, pe traseul R-3 Chișinău – Hâncești – Cimișlia - Basarabeasca, din or. Cimișlia în direcția mun. Chișinău, pentru prelucrarea sistemului de alarmă la ÎI ”Căsuța Noastră”, situată pe str. Ștefan cel Mare 24 din or. Cimișlia, împreună cu Musteață Victor, în calitate de agent de intervenție pază și ordine. Deplasându-se cu viteză sporită, fără a lua în considerație condițiile și starea rutieră, ignorând astfel prevederile pct. 45 subpct 1 lit. a, b, c, d și 2 din Regulamentul Circulației Rutiere /RCR/, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care obligă conducătorul de vehicul să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a-starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, b-dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, c-starea tehnică a vehicolului și particularitățile încărcăturii, d-situația rutieră, subpct. 2 - care prevede că în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului., cerințele pct. 47 subpct. 1 al RCR, conform cărora, limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice sunt: a- în localități -50 km/oră, iar prin zonele rezidențiale și teritoriile adiacente drumurilor -20 km/oră. În cazul în care siguranța traficului se garantează această limită pe anumite sectoare de drum sau benzi de circulație/pentru unele tipuri de vehicule/ poate fi majorată până la -80 km/oră, prin instalarea indicatoarelor 3.27 de semnificație corespunzătoare, nu a manifestat prudență sporită și n-a redus viteza până la limita care i-ar fi asigurat securitatea circulației în situația concretă, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului și a tamponat pietonul Nadelniuc Alexei, a.n.xxx, locuitor al s. Xxx, r-nul Xxx, care mergea regulamentar pe partea carosabilă, cauzându-i vătămări corporale sub formă de traumatism asociat: traumă cranio-cerebrală deschisă cu plăgi pe cap, hemoragii sub piamater, în țesuturile și ventriculile creierului, traumă vertebro-medulară cu fractura coloanei vertebrale cervicale între vertebrele 3 și 4 cu lezarea completă a măduvei spinării la acel nivel, rupturi a țesuturilor moi adiacente coloanei vertebrale și diastază între fragmentele coloanei de circa 6-7 cm, cu infiltrări sangvine masive în jur, infiltrări sangvine în mediastin, în pulmonii, traumă închisă toraco-abdominală cu fractura coastelor 1-2 din dreapta și stânga, a coastelor 6 și 7 dreapta și 7 stânga cu infiltrări sangvine în jur, ruptură a cupoletelor diafragmei, a splinei și ficatului cu circa 100 ml de sânge în cavitatea abdominală, fractură închisă a ambelor oase a gambei stângi în treime distală cu formare de eschile osoase și dislocarea fragmentelor cu infiltrări sangvine în jur, plăgi, echimoze, excoriații, infiltrare sangvină cu formare de buzunar a țesuturilor moi pe coapsa dreaptă, care sunt periculoase pentru viață în momentul cauzării și conform acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă, în urma căreia Nadelniuc Alexei a decedat.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare care a provocat decesul unei persoane.

Instanța a reținut că, avocatul inculpatului *a înaintat o cerere scrisă*, solicitând încetarea procesului penal în conformitate cu prevederile art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, pe motivul că prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 23.08.2017 s-a anulat total ordonanța procurorului ierarhic inferior din 22.06.2017, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărirea penală a lui Ochișor L. și clasarea procesului penal, însă ultima ordonanță nu a fost afectată de careva viciu fundamental, nici nu existau fapte noi sau recent descoperite pentru a permite procurorului ierarhic superior de a anula ordonanța numită cu reluarea urmăririi penale.

Pe lângă aceasta, *potrivit art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr. 197 din 28.07.2016 în vigoare de la 09.09.2016, în perioada 09.09.2016 - 09.02.2018 reluarea urmăririi penale se dispunea numai de către judecătorul de instrucție* în temeiul demersului procurorului sau în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

Deci, în perioada 09.09.2016 - 09.02.2018, în conformitate cu prevederile art. 287 alin. (2) Codul de procedură penală, procurorul ierarhic superior putea să înainteze judecătorului de instrucție demers prin care numai judecătorul de instrucție avea dreptul procesual de a anula ordonanța procurorului de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, cu reluarea urmăririi penale.

În speță, Adjunctul Procurorului General, Igor Popa, la data de 23.08.2017, nu a avut dreptul procesual de anulare, chiar și în cazul afectării de un viciu fundamental, a ordonanței din 22.06.2017, prin care procurorul în Procuratura raionului Cimișlia, Alexandra Borodin, a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Ochișor L. și clasarea procesului penal, cu reluarea urmăririi penale. Toate erorile enumerate în ordonanța procurorului ierarhic superior din 23.08.2017 au venit în contradicție cu normele procesual-penale prevăzute la art. 287 Codul de procedură penală, în vigoare la momentul adoptării ordonanței, cât și cu pct. 56, 58, 59, 60, 68, 74 și 75 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015 care prevăd că potrivit art. 4 par. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană, principiul non bis in idem nu împiedică reluarea urmăririi penale, dacă fapte noi sau recent descoperite, sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată. Potrivit art. 4 par. 3 al Protocolului nr. 7, nicio derogare de la prezentul articol nu este îngăduită în temeiul art. 15 din Convenția Europeană.

Potrivit art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) - 9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), instanța încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Astfel, prin ordonanța procurorului din 22 iunie 2017, Ochișor L. a fost scos de sub urmărire penală, pe motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu clasarea procesului penal, adică pe motive de rehabilitare, iar reluarea urmăririi penale dispusă de procurorul ierarhic superior la 23.08.2017 este una ilegală, fiind încălcate normele procesual-penale existente la momentul adoptării ordonanței sale.

Prin urmare, *instanța găsește necesar a satisface cererea avocatului*, ca fiind întemeiată, cu dispunerea încetării procesului penal în legătură cu existența altor circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Cheltuielile suportate de organul de urmărire penală în sumă totală de 14.071 lei pentru efectuarea și întocmirea rapoartelor de expertiză, cheltuieli care potrivit prevederilor art. 227 Cod de procedură penală au fost suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, în conformitate cu prevederile art. 229 al aceluiași cod, urmează a fi trecute în contul statului.

3. Procurorul în Procuratura raionului Cimișlia, Iurie Oborocean, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de fond.

Apelantul a indicat că din ordonanța de reluare a urmăririi penale din 23.08.2017, procurorul ierarhic superior, verificând cu titlu de control ierarhic dosarul penal nr. xxx, în special, sub aspectul art. 2 din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, denotă că hotărârea este afectată de încălcarea esențială a dreptului la viață și respectiv, reprezintă un dezechilibru evident între interesele victimei și necesitatea de a asigura eficiența sistemului de justiție.

Conform dispoziției art. 254 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

Astfel, organul de urmărire penală a IP Cimișlia, având unele atribuții concrete în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor, nu a întreprins toate acțiunile și nu a elucidat pe deplin totalitatea împrejurărilor, motiv din care a și fost reluată urmărirea penală la data de 23.08.2017, prin adoptarea ordonanței de către Adjunctul Procurorului General al RM, Igor Popa. Codul de procedură penală prevede expres actele și acțiunile organului de urmărire penală care pot fi atacate la judecătorul de instrucție.

Or, hotărârea organului de urmărire penală privind reluarea procesului penal, de regulă nu este una definitivă și constituie doar efectuarea unor acțiuni de urmărire penală suplimentară, care în continuare duce fie la punerea sub învinuire a persoanei, care se finalizează cu terminarea urmăririi penale și cu întocmirea rechizitoriului, fie cu încetarea urmăririi, clasarea cauzei penale sau scoaterii persoanei de sub urmărire penală, în baza temeiurilor prevăzute de Codul de procedură penală.

Ordonanța adjunctului Procurorului General, Igor Popa din 23.08.2017 de reluare a urmăririi penale, a fost emisă și în virtutea Legii cu privire la Procuratură și a Codului procesual penal, care în detrimentul funcțiilor lui este obligat să controleze activitatea procurorului ierarhic inferior, oferindu-le posibilitatea de a reacționa mai operativ și de a corecta eventualele încălcări de lege admise de ultimul.

Prin urmare, procurorul ierarhic superior, pe lângă atribuțiile prevăzute la art. 52 alin. (1), în cadrul urmăririi penale realizează următoarele atribuții pentru exercitarea controlului ierarhic: a) poate cere de la procurorii ierarhici inferiori, pentru control, dosare, penale, documente, acte procedurale, materiale și alte date cu privire la infracțiunile săvârșite și la persoanele identificate în cauzele penale în care exercită controlul; anulează, total ori parțial, modifică sau completează, prin ordonanță

motivată, în condițiile prezentului cod, actele procurorilor ierarhic inferiori și ale ofițerilor de urmărire penală.

3.1. La 13.06.2019, procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Lilia Sîrbu, a declarat *apel suplimentar*, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani și încasarea cheltuielilor în sumă de 14.071 lei.

Apelanta a indicat că în situația, când art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanței de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, or, procurorul a făcut dovada cheltuielilor suportate de stat la efectuarea expertizelor judiciare. Cu atât mai mult, având în vedere faptul că legislația procesual penală nu stipulează careva restricții de suportare a cheltuielilor judiciare de către inculpat legate de starea materială a acestuia, instanța urma să oblige inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare suportate din contul statului.

Mai mult, temeiuri care permit expedierea cauzei spre rejudecare nu s-au atestat, însă sunt temeiuri pentru casarea sentinței, rejudecarea cauzei și, după cercetarea tuturor probelor, pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului.

4. Potrivit deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 09 decembrie 2019, apelul declarat de Procurorul în Procuratura raionului Cimișlia, Iurie Oborocean, a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că la caz, potrivit prevederilor art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr. 197 din 28.07.2016 în vigoare de la 09.09.2016, în perioada 09.09.2016 - 09.02.2018, reluarea urmăririi penale se dispunea numai de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului sau în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

Astfel, art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală (în redacția până la 09 februarie 2018), acordă posibilitatea procurorului în astfel de cazuri, dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărârea respectivă, de a depune la judecătorul de instrucție un demers privind reluarea urmăririi penale. Totodată, părțile au dreptul la înaintarea plângerii împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire, prin care în caz de admitere tot se dispune reluarea urmăririi penale. Procurorul ierarhic superior, ajungând la concluzia privitor la existența temeiurilor reluării urmăririi penale, nu a realizat opinia sa prin procedura legală. Această încălcare a normelor procesuale penale nu poate fi înlăturată decât prin anularea ordonanței procurorului.

Astfel, sentința de încetare a procesului penal, este legală și corectă, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală.

Potrivit art. 227 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Subsecvent, prima instanță corect a ajuns la concluzia că în cadrul urmăririi penale nu au fost suportate careva cheltuieli judiciare care ar putea fi încasate de la inculpat, așa cum, solicitantul efectuării expertizei este statul, în persona organului de urmărire penală.

5. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Lilia Sîrbu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Mai mult, instanța de apel, în dispozitivul deciziei nici nu s-a expus asupra apelului suplimentar depus la 13.06.2019 de către procurorul Lilia Sîrbu.

6. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 26 ianuarie 2021, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că instanța de apel, la adoptarea deciziei, în mod pripit a acordat prioritate și autoritate a lucrului judecat ordonanței de încetare și clasare a urmăririi penale din 22 iunie 2017 și **nu a ținut cont că aceasta a fost anulată total**, cu reluarea urmăririi penale.

Astfel, prin ordonanța adjunctului Procurorului General, Igor Popa din 23.08.2017, s-a dispus anularea totală a ordonanței procurorului în Procuratura raionului Cimișlia, Alexandra Borodin din 22.06.2017, de scoatere a lui Ochișor L. de sub urmărire penală pe cauza penală nr. xxx și clasarea cauzei penale, cu reluarea urmăririi penale, retragerea cauzei penale de la organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Cimișlia și transmiterea cauzei penale nr. xxx procurorului-șef al Procuraturii raionului Hâncești, pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Hâncești și conducerea urmăririi penale de către Procuratura raionului Hâncești.

Ad contrario, **instanța de apel urma să țină cont că la momentul examinării cauzei penale în instanța de judecată, ordonanța de încetare a urmăririi penale era de fapt o hotărâre anulată, pe când, referitor la ordonanța de reluare a urmăririi penale din 23.08.2017, nu există vreo hotărâre de anulare sau constatare a nulității acesteia, or, ordonanță adjunctului Procurorului General, Igor Popa privind reluarea urmăririi penale, nu a fost contestată de către partea apărării, nici în cadrul efectuării urmăririi penale și nici la finisarea urmăririi penale.**

Astfel, opinia instanței despre nulitatea celei din urmă ordonanțe, nu echivalează cu adoptarea unei hotărâri de constatare a nulității absolute a ordonanței respective sau de anulare a acesteia.

Procurorul, atât în apel, cât și în recursul ordinar, a indicat că **ordonanță adjunctului Procurorului General, Igor Popa de reluarea urmăririi penale, a fost emisă în virtutea Legii cu privire la Procuratură și a Codului procesual penal, care în detrimentul funcțiilor lui este obligat să controleze activitatea procurorilor ierarhic inferiori**, oferindu-le posibilitatea de a reacționa mai operativ și de a corecta eventualele încălcări de lege admise de ultimul.

Ori, potrivit art. 531 alin. (2) lit. b) a), d) Cod de procedură penală, procurorul ierarhic superior, pe lângă atribuțiile prevăzute la art. 52 alin. (1) Cod de procedură

penală, în cadrul urmăririi penale realizează următoarele atribuții pentru exercitarea controlului ierarhic superior: a) poate cere de la procurorii ierarhic inferiori, pentru control, dosare penale, documente, acte procedurale, materiale și alte date cu privire la infracțiunile săvârșite și la persoanele identificate în cauzele penale în care exercită controlul; d) anulează, total ori parțial, modifică sau completează, prin ordonanță motivată, în condițiile prezentului cod, actele procurorilor ierarhic inferiori și ale ofițerilor de urmărire penală.

Din ordonanța de reluare a urmăririi penale pe cauza penală nominalizată urmează că *procurorul ierarhic superior, verificând cu titlul de control ierarhic dosarul penal nr. xxx, în special, sub aspectul Articolului 2 din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a constatat că hotărârea adoptată pe caz este afectată de încălcarea esențială a dreptului la viață și respectiv, reprezintă un dezechilibru evident între interesele victimei și necesitatea de a asigura eficiența sistemului de justiție.*

La fel, în ordonanță s-au indicat normele materiale și procesuale ale legislației în vigoare, ce au fost încălcate în cadrul procedurii precedente și care au fost apreciate drept viciu fundamental precum și care au servit ca temei pentru declararea nulității ordonanței de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, însă atât instanța de fond cât și instanța de apel nu s-au expus asupra acestor temeuri, necâtând la faptul că *obiectul examinării cererii de încetare a procesului penal adresate instanței a fost legalitatea emiterii ordonanței din 23.08.2017, de reluare a urmăririi penale pe cauza penală respectivă.*

Totodată, prin decizia Curții constituționale din 29.03.2018 de inadmisibilitatea sesizării nr. 30 g/2018, privind excepția de neconstituționalitatea a art. 52 alin. (2) pct. 2), art. 53/1 alin. (2) lit. d) și 299² alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală; a art. 3 alin. (6) din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, în pct. 20 se menționează că: potrivit dispozițiilor contestate, controlul actelor procurorilor ierarhic inferiori are loc în cadrul urmăririi penale [art.52 alin. (2) (în redacția Legii nr. 66 din 5 aprilie 2012) și art. 531 alin. (2) Cod de procedură penală].

Astfel, prin controlul ierarhic exercitat de către procurorul ierarhic superior se realizează doar un examen intern al actelor procurorilor ierarhic inferiori sub aspectul legalității acestora, care nu reprezintă în sine un act de înlăturare a justiției în sensul articolului 114 din Constituție și nici nu produce o imixtiune în competența exclusivă a instanțelor judecătorești de a înlături justiția.

Mai mult, prevederile contestate nu înlătură competența instanțelor judecătorești de a exercita un control de legalitate în privința rezultatelor controlului ierarhic art. 299¹ alin. (4) Cod de procedură penală, stabilind în acest sens că ordonanța prin care procurorul ierarhic superior a soluționat plângerea poate fi contestată în fața judecătorului de instrucție.

Deși *la caz a fost constatat faptul existenței unor acțiuni procesuale comise cu abateri de către organul de urmărire penală, aceste acțiuni nu au fost contestate de persoanele cointeresate. Respectiv, atât instanța de fond, cât și instanța de apel au adoptat concluzii pripite în ce privește acordarea de legitimitate absolută și autoritate a lucrului judecat în privința primei ordonanțe, de scoatere de sub urmărirea penală și clasare a procesului penal.*

Prin urmare, temeiul pe care a fost încetat procesul penal nu a fost expus cu claritate și lipsesc aprecieri, din care s-ar deduce univoc concluzii referitoare la excluderea posibilității de tragere la răspundere penală a inculpatului.

În altă ordine de idei, potrivit practicii Curții Europene pentru Drepturile Omului, în hotărârea din 15.05.2018 *Mereuța v. Republica Moldova* - nr. 64401/11, univoc se statuează că "...Obligația pozitivă prevăzută la articolul 3 din Convenție cere statelor să stabilească un cadru legal, în special prevederi legale eficiente, menite să prevină și să pedepsească săvârșirea infracțiunilor împotriva integrității individului aplicate de către persoane particulare... cauza s-a încheiat fără ca făptașul să fie pedepsit, deoarece anchetatorii nu au respectat termenele prevăzute de Codul de procedură penală. Curtea nu a acceptat argumentul Guvernului...".

Astfel, s-a constatat încălcarea art. 3 din Convenție și reieșind din această practică, la judecarea cauzelor penale referitoare la încălcarea drepturilor fundamentale – la caz, dreptul la viață, instanțele naționale urmează să cerceteze dosarele inclusiv sub aspectele enunțate și să adopte soluții, prin care să fie respectate cu diligența drepturile atât ale persoanelor învinuite, cât și a părților vătămate.

Obligația instanțelor de judecată de a-și motiva hotărârea, face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, (*Suominen v. Finlandei (2003) § 37(2003), Kuznetsov și alții v. Rusia (2007) § 85*). Nemotivarea clară și concisă a soluției pronunțate de către instanța de apel, reprezintă prin sine neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel, ce se consideră eroare de drept și este temei pentru recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlătore erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. Potrivit deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 01 noiembrie 2021, *apelul declarat de Procurorul în Procuratura raionului Cimișlia, Iurie Oborocean*, a fost admis, casată integral sentința și pronunțată nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Ochișor Lilian pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal a fost încetat, ***pe motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și de clasare a procesului penal.***

Cheltuielile judiciare în sumă de 14.071 lei pentru efectuarea și întocmirea rapoartelor de expertiză, au fost trecute în contul statului.

Instanța de apel a constatat că instanța de fond a pronunțat o hotărâre nemotivată, deoarece a încetat procesul penal în baza art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, fără a indica clar și motivat care sunt aceste circumstanțe, și a omis să indice norma legală care expres prevede soluția legată de încetarea procesului pentru acest temei.

Or, prin sintagma „există alte circumstanțe prevăzute de lege” legiuitorul expres a prevăzut situațiile respective la unele norme ale Codului penal, nefiind loc de interpretare exhaustivă.

În această ordine de idei, anume situațiile expuse spre exemplu la normele art. 165 alin. (4), 165¹ alin. (2), 185¹ alin. (4), 185² alin. (8), 206 alin. (4), 217 alin. (5), 246 alin. (2), 246² alin. (3), 290 alin. (3), 325 alin. (4), 326 alin. (4), 334¹ alin. (4), 362¹ alin. (4) Cod penal, pot fi apreciate ca alte circumstanțe prevăzute de lege, care condiționează excluderea, sau după caz exclud urmărirea penală.

Astfel, situația stabilită de instanța de fond, nu poate fi apreciată ca una prevăzută de lege.

În același timp, conform art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal.

La 22 iunie 2017, procurorul în Procuratura raionului Cimișlia, Borodin Alexandra, a scos de sub urmărire penală învinuitul Ochișor L., din motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu clasarea procesului penal.

La 23 august 2017, adjunctul Procurorului General, Popa Igor, a dispus anularea, ca fiind afectată de vicii fundamentale, a ordonanței din 22 iunie 2017, cu reluarea urmăririi penale.

Potrivit art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr. 197 din 28 iulie 2016 în vigoare de la 09 septembrie 2016, în perioada 09.09.2016 - 09.02.2018 reluarea urmăririi penale se dispunea numai de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului sau în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

Prin urmare, în speță sunt aplicabile prevederile **art. 251 alin. (2)** Cod de procedură penală potrivit căruia, încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.

În corespundere cu prevederile **art. 251 alin. (3)** Cod de procedură penală, nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

Prin urmare, ordonanța procurorului din data de 23 august 2017 prin care s-a dispus anularea totală, ca fiind afectată de vicii fundamentale, a ordonanței din 22 iunie 2017, cu reluarea urmăririi penale – este un act procedural lovit de nulitate, care nu se înlătură în niciun mod și poate fi invocată în orice etapă a procesului.

Or, un act procedural *lovit de nulitate absolută* nu poate produce efecte juridice chiar dacă nu este anulat și nici nu este necesar apriori ca el să fie anulat, suficient fiind a fi invocarea nulității lui.

Deci, nu se poate invoca în speță că hotărârea procurorului ierarhic inferior din 22 iunie 2017, prin care Ochișor L. a fost scos de sub urmărire penală, este anulată, or, legal aceasta *putea fi anulată doar de către judecătorul de instrucție* conform competenței prevăzute la art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în vigoare la emiterea ordonanțelor supra specificate.

În conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) Cod de procedură penală, nimeni nu poate fi urmărit penal sau judecat pentru săvârșirea faptei penale cu privire la care a fost emisă o ordonanță neanulată de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei, sau de refuz în pornirea urmăririi penale ori cu privire la care a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal.

Punerea sub învinuire a lui Ochișor L., după ce a fost emisă ordonanța de încetare și clasarea procesului, precum și emiterea unei sentințe de condamnare or constituie o încălcare a principiului non bis in idem în condițiile în care există deja o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și de clasare a procesului penal.

De asemenea, sunt neîntemeiate și argumentele referitor la respingerea solicitării de încasate din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, deoarece în speță nu a fost pronunțat un verdict de condamnare cu stabilirea vinovăției persoanei inculpate.

8. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Lilia Sîrbu a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârii adoptate și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că ordonanța adjunctului Procurorului General, Igor Popa din 23.08.2017 de reluare a urmăririi penale, a fost emisă și în virtutea Legii cu privire la Procuratură și a Codului de procedură penală care în detrimentul funcțiilor lui este obligat să controleze activitatea procurorului ierarhic inferiori, oferindu-le posibilitatea de a reacționa mai operativ și de a corecta eventualele încălcări de lege admise de ultimul.

Potrivit art. 531 alin. (2) lit. a), d) Cod de procedură penală, procurorul ierarhic superior, pe lângă atribuțiile prevăzute la art. 52 alin. (1), în cadrul urmăririi penale realizează următoarele atribuții pentru exercitarea controlului ierarhic: a) poate cere de la procurorii ierarhic inferiori, pentru control, dosare penale, documente, acte procedurale, materiale și alte date cu privire la infracțiunile săvârșite și la persoanele identificate în cauzele penale în care exercită controlul; d) anulează, total ori parțial, modifică sau completează, prin ordonanță motivată, în condițiile prezentului cod, actele procurorilor ierarhic inferiori și ale ofițerilor de urmărire penală; Cu atât mai mult, la emiterea deciziei privind reluarea urmăririi penale procurorul ierarhic superior s-a bazat de prevederile art. 53¹ și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penale.

La rândul său, art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală (în vigoare la 23.08.2017) prevedea că, în cazul în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente au afectat

hotărârea respectivă. Respectiv, în cazul dat procurorul ierarhic superior, bazându-se de prevederile art. 53¹ și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, stabilind că ordonanța procurorului Alexandra Borodin este afectată de un viciu fundamental, ceea ce duce la încălcarea prevederilor art. 19, 254 Cod de procedură penală, legal și corect a dispus reluarea urmăririi penale

Astfel, în cazul cercetat la data adoptării ordonanței din 23.08.2017 de anulare a ordonanței de scoatere a persoanei de sub învinuire din 22.06.2017 și reluarea urmăririi penale pe cauză, exista posibilitatea de a relua urmărirea penală de către judecător de instrucție conform art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală și de către procurorul ierarhic superior conform prevederilor art. 287 alin. (4) și art. 53¹ Cod de procedură penală, în cazul în care existau condițiile prevăzute de lege și anume: fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente care a afectat hotărârea respectivă. În cazul dat, cum și a fost menționat mai sus, procurorul ierarhic superior, stabilind că ordonanța procurorului Alexandra Borodin din 22.06.2017, a fost afectată de un viciu fundamental a dispus reluarea urmăririi penale, motivând temeiul reluării urmăririi penale, care perfect s-a încadrat în prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală (în vigoare la 23.08.2017).

Respectiv, este neîntemeiat argumentul instanței de apel că la data de 23.08.2017, urmărirea penală pe cauza putea să fie reluată exclusiv de către judecător de instrucție, or cum s-a menționat dispunerea reluării urmăririi penale în mod exclusiv de judecătorul de instrucție nu este garantată de Constituție.

Totodată, ordonanța adjunctului Procurorului General, Igor Popa din 23.08.2017 privind reluarea urmăririi penale și nici ordonanța de punere sub învinuire a lui Ochișor L. nu au fost contestate de către partea apărării, nici în cadrul efectuării urmăririi penale, nici la finisarea urmăririi penale, însă au fost invocate deja în instanța de fond, la examinarea cauzei.

Aceste raționamente au fost expuse și în decizia Curții Supreme de Justiție din 26.01.2021 pe cauza nominalizată și anume: ”Ad contrario, instanța de apel urma să țină cont că, la momentul examinării cauzei penale în instanța de judecată, ordonanța de încetare a urmăririi penale era de fapt o hotărâre anulată, pe când, referitor la ordonanța de reluare a urmăririi penale din 23.08.2017, nu există vreo hotărâre de anulare sau constatare a nulității acesteia, or, ordonanța adjunctului Procurorului General, Igor Popa privind reluarea urmăririi penale, nu a fost contestată de către partea apărării, nici în cadrul efectuării urmăririi penale și nici la finisarea urmăririi penale. Astfel, nulitatea ordonanței nu echivalează cu adoptarea unei hotărâri de constatare a nulității absolute a ordonanței respective sau de anulare a acesteia”.

Respectiv, temeiul în baza căruia instanța de apel a încetat procesul penal pe cauza dată și anume existența hotărârii a organului de urmărire penale asupra aceleiași persoane pentru aceiași faptă, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și de clasare a procesului penal, contravine circumstanțelor de fapt și de drept, or aceasta ordonanță a fost anulată prin ordonanță procurorului ierarhic superior, care la rândul său a devenit irevocabilă, nefiind contestată de către persoanele interesate.

Concomitent, *instanța de apel, în dispozitivul deciziei nici nu s-a expus asupra apelului suplimentar depus la 13.06.2019 de către procurorul Lilia Sîrbu.* În dispozitivul deciziei, instanța s-a expus numai asupra apelului declarat de procuror Iurie Oborocean, fără a indica apelul suplimentar.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 297 alin. (4) Cod de procedură penală, toate cererile și demersurile înaintate după trimiterea cauzei în judecată se soluționează de către instanța care judecă cauza. În corespundere cu art. 364 alin. (3) Cod de procedură penală, cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Potrivit art. 251 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, ***încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.*** Încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului ***dacă a fost invocată*** în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau ***la terminarea urmăririi penale – când partea ia cunoștință de materialele dosarului***, sau în instanța de judecată – când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță. Conform art. 230 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, termene în procesul penal sînt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod. În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, ***nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual*** și nulitatea actului efectuat peste termen. În corespundere cu art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală (*în vigoare la 23.08.2017*) reluarea urmăririi penale se dispune de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului sau în cazul admiterii plîngerii depuse împotriva ordonanței procurorului de scoatere a persoanei de sub urmărire. Potrivit art. 313 alin. (1) Cod de procedură penală, plîngerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul ***în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la***

plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege. Conform art. 53¹ alin. (2) lit. d) Cod de procedură penală, procurorul ierarhic superior, în cadrul urmăririi penale, întru realizarea atribuțiilor pentru exercitarea **controlului ierarhic, anulează**, total ori parțial, modifică sau completează, prin ordonanță motivată, în condițiile prezentului cod, **actele procurorilor ierarhic inferiori**. Potrivit art. 394 alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, instanța de fond nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței atacate (*pct. 2. din decizie*):

a) nu a soluționat integral cererea avocatului Eșan Djema privind: „*considerăm neîntemeiată ordonanța din 23.08.2017, prin care s-a anulat, ca fiind afectată de vicii fundamentale, ordonanța din 22.06.2017, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Ochișor Lilian... și se solicită anularea... încetarea procesului penal*” (f.d. 2).

Ori, în descriptiv fiind indicat că: „*...avocatul inculpatului a înaintat o cerere scrisă..., instanța găsește necesar a satisface cererea avocatului, ca fiind întemeiată...*”, în dispozitiv lipsește cu desăvârșire soluția asupra capătului de cerere privind anularea ordonanței procurorului din 23.08.2017.

Prin urmare, ordonanța procurorului din 23.08.2017, privind reluarea urmăririi penale, nefiind anulată, continuă să producă efecte juridice, fapt ce contrazice soluția instanței de a înceta procesul penal **deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală**;

b) la examinarea cererii apărării, privind anularea ordonanței procurorului din 23.08.2017 și încetarea procesului penal, a omis să aprecieze respectivele circumstanțe în fapt și în drept ale cauzei în raport cu prescripțiile din art. 251 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală (**nulitatea relativă**), coroborate cu cele din art. 230 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală;

c) soluția din descriptiv că: „*potrivit art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr. 197 din 28.07.2016 în vigoare de la 09.09.2016, în perioada 09.09.2016 - 09.02.2018 reluarea urmăririi penale se dispunea numai de către judecătorul de instrucție*” contravine prevederilor art. 313 alin. (1) și art. 53¹ alin. (2) lit. d) Cod de procedură penală, conform căroror judecătorul de instrucție avea competența anulării ordonanței procurorului în cadrul soluționării plângerii împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală, iar procurorul ierarhic superior - în cadrul urmăririi penale, întru realizarea atribuțiilor pentru exercitarea controlului ierarhic asupra actelor procurorilor ierarhic inferiori.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), (2), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Potrivit art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, **încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii**, atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea prevăzută în alin. (2) nu se înlătură în niciun mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și **se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu**, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei. Conform art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, întemeiat rejudecând cauza potrivit regulilor generale, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece conform descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 7. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, enunțate mai sus, și le-a repetat întocmai.

Astfel, nu a soluționat integral cererea avocatului Eșan Djema privind: „considerăm **neîntemeiată ordonanța din 23.08.2017**, prin care s-a anulat, ca fiind afectată de vicii fundamentale, ordonanța din 22.06.2017, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Ochișor Lilian... și se solicită anularea... încetarea procesului penal” (f.d. 2). Ori, în dispozitiv lipsește cu desăvârșire soluția asupra capătului de cerere privind anularea ordonanței procurorului din 23.08.2017.

Prin urmare, ordonanța procurorului din 23.08.2017, privind reluarea urmăririi penale, nefiind anulată, continuă să producă efecte juridice, fapt ce contrazice soluția instanței de apel de a înceta procesul penal, **pe motiv că există o hotărâre a organului**

de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și de clasare a procesului penal.

Totodată, la examinarea cererii apărării, privind anularea ordonanței procurorului din 23.08.2017 și încetarea procesului penal, a omis să aprecieze respectivele circumstanțe în fapt și în drept ale cauzei în raport cu prescripțiile din art. 251 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală (*nulitatea relativă*), coroborate cu cele din art. 230 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală.

La fel, soluția din descriptiv că: „*potrivit art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr. 197 din 28.07.2016 în vigoare de la 09.09.2016, în perioada 09.09.2016 - 09.02.2018 reluarea urmăririi penale se dispunea numai de către judecătorul de instrucție*” contravine prevederilor art. art. 313 alin. (1) și art. 53¹ alin. (2) lit. d) Cod de procedură penală, conform căroror judecătorul de instrucție avea competența anulării ordonanței procurorului în cadrul soluționării plângerii împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală, iar procurorul ierarhic superior - în cadrul urmăririi penale, întru realizarea atribuțiilor pentru exercitarea controlului ierarhic asupra actelor procurorilor ierarhic inferiori;

b) concluzia sumară din descriptiv că: „*ordonanța procurorului din data de 23 august 2017 este un act procedural lovit de nulitate, care nu se înlătură în niciun mod și poate fi invocată în orice etapă a procesului. Or, un act procedural lovit de nulitate absolută nu poate produce efecte juridice chiar dacă nu este anulat și nici nu este necesar a priori ca el să fie anulat, suficient fiind a fi invocarea nulității lui*”, nu este coroborată sub nicio formă cu prescripțiile din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, că doar încălcarea prevederilor legale referitoare la ***competența după materie sau după calitatea persoanei***, la ***sesizarea instanței***, la ***compunerea acesteia*** și la ***publicitatea ședinței de judecată***, la ***participarea părților în cazurile obligatorii***, la ***prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii***, poate atrage nulitatea actului procedural (*nulitatea absolută*), care se i-a în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Ori, instanța nu a identificat și argumentat asemenea încălcări eventuale în speța de pe rol;

c) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. **3., 3.1., 8.**, din prezenta decizie.

Mai mult, în descriptiv a indicat că: „*la 13.06.2019, procurorul în Procuratura raionului Comrat, Sîrbu Lilia a înaintat apel suplimentar, prin care a solicitat... în motivarea apelului suplimentar s-a indicat...*”, însă în dispozitiv lipsește cu desăvârșire soluția asupra apelului declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Lilia Sîrbu (pct. **3.1., 7.** din decizie);

d) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d. 141-144 vol.1, 62 și 76 vol. III;

e) a omis relevanțele expuse în decizia instanței de recurs din 26 ianuarie 2021, în special că: „*...pripit a acordat prioritate și autoritate a lucrului judecat ordonanței de încetare și clasare a urmăririi penale din 22 iunie 2017 și nu a ținut cont că aceasta a fost anulată total, cu reluarea urmăririi penale..., instanța de apel urma să țină cont că la momentul examinării cauzei penale în instanța de judecată, ordonanța de încetare a urmăririi penale era de fapt o hotărâre anulată, pe când, referitor la ordonanța de reluare a urmăririi penale din 23.08.2017, nu există vreo hotărâre de anulare sau constatare a nulității acesteia, or, ordonanță adjunctului Procurorului General, Igor Popa privind reluarea urmăririi penale, nu a fost contestată de către*

partea apărării, nici în cadrul efectuării urmăririi penale și nici la finisarea urmăririi penale. Astfel, opinia instanței despre nulitatea celei din urmă ordonanțe, nu echivalează cu adoptarea unei hotărâri de constatare a nulității absolute a ordonanței respective sau de anulare a acesteia. Procurorul, atât în apel, cât și în recursul ordinar, a indicat că ordonanță adjunctului Procurorului General, Igor Popa de reluarea urmăririi penale, a fost emisă în virtutea Legii cu privire la Procuratură și a Codului procesual penal, care în detrimentul funcțiilor lui este obligat să controleze activitatea procurorilor ierarhic inferiori, oferindu-le posibilitatea de a reacționa mai operativ și de a corecta eventualele încălcări de lege admise de ultimul. Ori, potrivit art. 531 alin. (2) lit. b) a), d) Cod de procedură penală..., din ordonanța de reluare a urmăririi penale pe cauza penală nominalizată urmează că procurorul ierarhic superior, verificând cu titlul de control ierarhic dosarul penal nr. xxx, în special, sub aspectul Articolului 2 din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a constatat că hotărârea adoptată pe caz este afectată de încălcarea esențială a dreptului la viață și respectiv, reprezintă un dezechilibru evident între interesele victimei și necesitatea de a asigura eficiența sistemului de justiție..., în ordonanță s-au indicat normele materiale și procesuale ale legislației în vigoare, ce au fost încălcate în cadrul procedurii precedente și care au fost apreciate drept viciu fundamental precum și care au servit ca temei pentru declararea nulității ordonanței de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, însă atât instanța de fond cât și instanța de apel nu s-au expus asupra acestor temeuri, necâtând la faptul că obiectul examinării cererii de încetare a procesului penal adresate instanței a fost legalitatea emiterii ordonanței din 23.08.2017, de reluare a urmăririi penale pe cauza penală respectivă..., deși la caz a fost constatat faptul existenței unor acțiuni procesuale comise cu abateri de către organul de urmărire penală, aceste acțiuni nu au fost contestate de persoanele cointeresate. Respectiv, atât instanța de fond, cât și instanța de apel au adoptat concluzii pripite în ce privește acordarea de legitimitate absolută și autoritate a lucrului judecat în privința primei ordonanțe, de scoatere de sub urmărirea penală...” (pct. 6., 7. din decizie).

Ori potrivit art. 436 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Cahul, deoarece în Curtea de Apel Comrat nu există posibilitatea formării unui complet nou din 3 judecători pentru judecarea cauzei nominalizate, în virtutea prevederilor art. 33 alin. (3) Cod de procedură penală - judecătorul nu poate participa la o nouă judecare a cauzei pe cale ordinară de atac și urmează a fi recuzat în cazul în care a mai participat în calitate de judecător la examinarea aceleiași cauze pe cale ordinară de atac.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Lilia Sîrbu, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 01 noiembrie 2021, în privința inculpatului Ochișor Lilian xxxx și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 25 martie 2022.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Ghenadie Plămădeală

Victor Burduh